

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ЯК ОРГАНУ ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН ДЕРЖАВИ

УДК: 343.156

Ісаєнко А.В.,

аспірантка кафедри
конституційного права
юридичного факультету
Київського національного
університету імені Тараса
Шевченка

Рудоквас О.С.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного
права юридичного факультету
Київського національного
університету імені Тараса
Шевченка

Анотація: У статті аналізуються особливості конституційно-правового статусу Верховної Ради України як одного з ключових органів в системі зовнішніх зносин держави; досліджуються повноваження та функції українського парламенту у сфері здійснення зовнішніх зв'язків

Ключові слова: зовнішні функції держави; повноваження парламенту; функції парламенту

В науковій літературі існує низка класифікацій функцій держави, за однією з яких – залежно від їх спрямованості – вони поділяються на внутрішні і зовнішні. Основні засади, напрямки та керівні положення реалізації як внутрішніх, так і зовнішніх функцій України забезпечуються органами державної влади відповідно до положень конституції і законодавства України, невід'ємною частиною якого є міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (ст. 9 ч. 1 Конституції України).

Зовнішні функції держави знайшли висвітлення

Слід зазначити, що для реалізації, зокрема, зовнішньої функції держави органи державної влади наділяються спеціальними повноваженнями, а також в системі державних органів створюється додаткові структури (наприклад, міжнародні відділи, управління, департаменти при міністерствах і відомствах). Всі ці органи на підставі норм і принципів міжнародного права і науки міжнародного права, а також загальноприйнятої практики поділяються на дві самостійні групи: внутрішньодержавні органи зовнішніх зносин і закордонні органи зовнішніх зносин [1, 144; 2, 185].

Кожний із органів тієї чи іншої групи має свої завдання, статус, коло віднесених саме йому функцій, обсяг повноважень і, відповідно, тією чи іншою мірою впливає на зовнішньополітичний курс держави і його здійснення. Реалізація зовнішньополітичних функцій держави, яка носить виключно політичний характер, являє собою особливий і досить специфічний вид діяльності, який породжує, головним чином, міжнародно-правові наслідки. Особливість і специфічність цих напрямків діяльності держави полягає ще і в тому, що врегульовуються вони як нормами національного, так і міжнародного права. Тому, зосереджуючи свою увагу на конституційно-правових проблемах зовнішньополітичної діяльності держави і її органів, ми звертаємось до міжнародно-правових доктрин, принципів і норм міжнародного права. І у цьому зв'язку цілком доречним буде звернення до положень ст. 2 п. 3 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», у відповідності із якою зовнішня політика нашої держави ґрунтується, зокрема, на принципі пріоритетності загальновизнаних норм і принципів міжнародного права перед нормами і принципами національного права, що актуалізує дослідження проблем, пов'язаних із зовнішньополітичною діяльністю нашої держави і її органів і як, наслідок – вони набувають теоретичної і практичної значущості.

Вище ми вже зазначали, що зовнішньополітичні функції держави реалізує система органів зовнішніх зносин, які в теорії права поділяють на внутрішньо-державні органи зовнішніх зносин і закордонні органи зовнішніх зносин. Внутрішньодержавні органи зовнішніх зносин в науці міжнародного права зазвичай називають центральними [3, 98; 4, 44], що втім не має нічого спільного із класифікацією органів виконавчої влади нашої держави, які, як відомо в своїй системі мають вищий орган виконавчої влади (Кабінет Міністрів України), центральні органи виконавчої влади і центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом, місцеві та територіальні органи [5, 456–457].

В свою чергу, зокрема, внутрішньодержавні органи зовнішніх зносин мають свою класифікацію або поділяються на дві самостійні групи, яким в літературі дають різну назву. Наприклад, одні автори називають їх органами загальної компетенції і спеціальної компетенції [2, 184], інші – на конституційні і спеціалізовані органи [4, 45; 6, 217]. При наведеній різності позицій автори до першої групи (загальної компетенції і конституційні) відносять однакові органи – парламент, главу держави, уряд, главу уряду. До даної групи слід віднести також зовнішньополітичне відомство та його главу. Ми основні акценти робимо на статусі і функціональній діяльності одного із провідних і ключових внутрішньодержавних органів зовнішніх зносин нашої держави – Верховній Раді України.

Поверховий підхід до розгляду статусу, функціональній діяльності і повноважень того чи іншого внутрішньодержавного органу зовнішніх зносин неминуче приведе до висновку про те, що головним, провідним, ключовим, найважливішим і т.д. серед усіх існуючих органів зовнішніх зносин є уряд – Кабінет Міністрів України. Такий висновок базується на положеннях п. 1 ст. 116 Конституції України в якому закріплено, що Кабінет Міністрів України забезпечує державний суверенітет і економічну самостійність України, здійснює внутрішню і зовнішню політику держави. І з формальної точки це так. Однак подібний підхід є помилковим і неконструктивним оскільки Кабінет Міністрів України є, по-перше, одним з численних внутрішньодержавних органів зовнішніх зносин, по-друге, повноваження уряду в цій сфері лімітовані і, по-третє – уряд здійснює переважно оперативно-виконавчу діяльність щодо зовнішньої політики держави.

Зовнішньополітична діяльність будь-якої держави являє собою дві самостійні складові: перша – визначення зовнішньополітичного курсу держави і, друга – реалізація цього курсу. До реалізації зовнішньо-

політичного курсу причетна вся система органів зовнішніх зносин держави – внутрішньодержавні і закордонні. Так само зазначені органи причетні до узагальнення ідей і пропозицій, формування цілей, пріоритетних напрямків зовнішньої політики, визначення кола контрагентів у міжнародних стосунках, розміру коштів, потрібних для утримання органів зовнішніх зносин і засобів реалізації зовнішньополітичного курсу тощо.

Щодо визначення зовнішньополітичного курсу держави, то це є виключно прерогативою парламенту – Верховної Ради України, на що наголошується у п. 5 ст. 85 і п. 9 ч. 1 ст. 92 Конституції України стосовно того, що засади зовнішньої політики визначаються Верховною Радою України і виключно законами України.

Разом з тим, визначення засад зовнішньої політики держави становить лише частку зовнішньополітичних функцій Верховної Ради України, що зумовлює потребу зупинитись на цьому питанні більш ґрунтовно.

Традиційно в літературі серед основних функцій парламенту виділяють законодавчу, представницьку, контрольну та установчу [7]. Як зазначає В.М. Бесчастний, якщо повноваження парламенту закріплюються в конституціях, то зазвичай це повноваження законодавчого характеру, у сфері фінансів, з контролю над діяльністю уряду, пов'язані з формуванням інших органів держави. Разом з тим, вчений додає, що конкретні конституції і спеціальні закони закріплюють більш розгорнутий перелік повноважень парламенту. Наприклад, ще називаються повноваження у сфері зовнішньої політики. Окремо виділяються повноваження у сфері оборони та безпеки, а також судово-функція парламенту [7].

Аналіз позицій наведених авторів свідчить про те, що не завжди проводиться чітка грань між функціями і повноваженнями, внаслідок чого повноваження (у сфері оборони та безпеки) і функція (судова) розглядаються як синонімічні або тотожні. Ми виходимо з того, що парламент України (в силу статусу і закріплених в Конституції України повноважень) як орган зовнішніх зносин, реалізуючі зовнішні функції держави, має мати і має для цього свої, притаманні саме йому функції. Ось чому при підходах до визначення кола зовнішньополітичних функцій Верховної Ради України ми зосереджуємо увагу на тих функціях, які безпосередньо пов'язані із зовнішніми функціями держави, або здійснення яких породжує наслідки міжнародно-правового характеру чи впливають на зовнішньополітичний курс держави і його реалізацію. До таких функцій ми відносимо: законодавчу

функцію, представницьку функцію, установчу функцію, фінансову функцію, контрольну функцію, надзвичайні функції.

Х.В. Приходько виокремлює специфічні ознаки, які висвітлюють особливі риси функцій Верховної Ради України як законодавчого органу державної влади в системі органів держави та висловлює ряд міркувань про те, що закріплення повноважень Верховної Ради України на конституційно-правовому рівні забезпечує легалізацію функцій парламенту та гарантує виконання їх у режимі законності і тим самим зумовлює зміст функцій Верховної Ради України [8]. А з огляду на те, що автор розрізняє функції парламенту у внутрішній та зовнішній сферах, то його думка набуває принципового значення.

Таким чином, закріплення в Конституції України повноважень парламенту щодо легалізації зовнішніх функцій забезпечило би певну універсальність, загальність і рівність підходу до правового закріплення функцій і повноважень органів всіх гілок влади (в даному разі – законодавчої і виконавчої) і належність на конституційно-правовому рівні парламенту до системи органів зовнішніх зносин.

Верховна Рада України (як зазначалося вище) є єдиним органом законодавчої влади в державі, що підкреслює особливий статус цього органу в державному механізмі. В ст. 85 Конституції України дається розгорнутий перелік повноважень Верховної Ради і в тому числі щодо зовнішньополітичної діяльності. Характерною особливістю ст. 85 Конституції України є те, що перелік цих повноважень Верховної Ради України не є вичерпним, а деякі повноваження отримують свій розвиток в інших положеннях основного закону, законодавстві України, а також у правових позиціях Конституційного Суду України [9, 588]. Зазначеними повноваженнями Верховна Рада України наділяється, зокрема, для реалізації зовнішніх функцій держави.

Отже, виходячи із статусу парламенту України і обсягу визначених у конституції і законодавстві України повноважень розгляд зовнішньополітичних функцій цього органу ми почнемо із законодавчої функції.

Перш за все, саме Верховною Радою України 28 червня 1996 р. була прийнята Конституція України, яка є першоджерелом національного законодавства держави і фундаментом законодавчої основи діяльності всього державного механізму. Вносити зміни в Основний закон може тільки цей орган (п. 1 ст. 85 Конституції України). Крім цього, парламент на основі ст. 85 Конституції України: призначає всеукраїнський референдум з вирішення питання про зміну території України (п. 2 ст. 73); розглядає і приймає рі-

шення щодо схвалення Програми діяльності Кабінету Міністрів України (п.11), неодмінною складовою якої є положення, що стосується зовнішньої політики держави (наприклад, відповідно до абз. 3 Розділу 4 «Україна і світ» Програми діяльності Кабінету Міністрів України від 16.01.2008 р., а також згідно до п. 2.1. «Вступ до Світової організації торгівлі та спрямування на європейську інтеграцію» Програми від 05.06.2002 р. стратегічною метою є набуття членства в Європейському Союзі та забезпечення енергетичної незалежності України); надання у встановлений законом строк згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та денонсація договорів України (п. 32).

Представницька функція охоплює діяльність, пов'язану із здійсненням парламентом міжпарламентських зв'язків. Зокрема, Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» передбачено, що Верховна Рада щорічно ухвалює план співробітництва з парламентами іноземних держав, направляє офіційні парламентські делегації України (п. 1, 2 ст. 204), а Голова Верховної Ради представляє парламент у зносинах з органами влади інших держав і міжнародними організаціями (п. 6 ст. 78, п. 4 ст. 88 Конституції України).

Установча функція, згідно ст. 85 Конституції України, матеріалізується через: участь парламенту у формуванні органів державної влади, а саме: призначення виборів Президента України (п. 7); усунення Президента України з поста в порядку особливої процедури – імпичменту – з огляду на ключову роль особи, яка виконує повноваження глави держави для здійснення зовнішньої політики держави (п. 10); надання згоди на призначення Президентом України Прем'єр-Міністра України (п. 12); дає згоду на призначення і звільнення з посад (п. 15, п. 18 – Президентом України Міністра закордонних справ України і Міністра оборони України, Голови Національного банку України); призначає на посаду та звільняє з посади Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (п. 17); затвердження загальної структури, чисельності, визначення функцій Збройних Сил України, Служби безпеки України, інших військових формувань (п. 22). Разом з тим, І.Й. Снігур, наприклад, зазначає, що спільною рисою майже всіх наукових досліджень установчого напрямку діяльності парламенту є те, що часто вчені досить вузько трактують зміст установчої функції, обмежуючись лише участю Верховної Ради України у формуванні органів державної влади, та залишають поза межами комплексних наукових досліджень цілу низку повноважень установчого характеру, зокрема, щодо призначення

виборів, які є способом формування органів державної влади та органів місцевого самоврядування [7].

До даної функції слід також віднести: призначення на посади та звільнення з посад Голови та інших членів Рахункової палати, адже, відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про Рахункову палату» до завдань Рахункової палати належить, зокрема: здійснення контролю за утворенням і погашенням зовнішнього боргу України; контроль за дотриманням законності щодо надання Україною позик і економічної допомоги іноземним державам, міжнародним організаціям, передбаченим у Державному бюджеті України; регулярне інформування Верховної Ради України, її комітетів про хід виконання Державного бюджету України та стан погашення зовнішнього боргу України, про результати здійснення інших контрольних функцій.

Разом з тим, до функцій Рахункової палати відповідно до ст. 6 згаданого вище Закону належать: здійснення за дорученням Верховної Ради України контролю за виконанням Державного бюджету України за поквартальним розподілом доходів і видатків відповідно до показників цього бюджету, в тому числі видатків по обслуговуванню зовнішнього боргу України; здійснення контролю за виконанням рішень Верховної Ради України про надання Україною позик і економічної допомоги іноземним державам, міжнародним організаціям, передбачених у Державному бюджеті України; перевірка за дорученням Верховної Ради України відповідно до свого статусу витрат коштів державними установами та організаціями, що діють за кордоном і фінансуються за рахунок Державного бюджету України; здійснення зв'язків з контрольними органами іноземних держав та відповідними міжнародними організаціями, укладання з ними угоди про співробітництво. З переліку повноважень Рахункової палати, закріплених у ст. 7 згаданого закону, варто виокремити проведення експертизи проєктів міжнародних договорів України, що стосуються питань державного бюджету і фінансів України.

Здійснюючи установчу функцію, парламент також призначає на посаду та звільнення з посади: Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (п. 17), а також Голову Національного банку України за поданням Президента (п. 18). Згідно ст. 7 Закону України «Про Національний банк України» до функцій даного органу належить: представлення інтересів України в центральних банках інших держав, міжнародних банках та інших кредитних установах, де співробітництво здійснюється на рівні центральних банків; здійснення валютного регулювання і валютного контролю за банками та іншими фінансовими

установами, які отримали ліцензію Національного банку на здійснення валютних операцій; затвердження рішення Правління Національного банку України про участь цієї установи у міжнародних фінансових організаціях (ст. 9) та багато інших дій, що безпосередньо пов'язані із зовнішньополітичною діяльністю держави.

Фінансова функція здійснюється у напрямку: затвердження Державного бюджету України та внесення змін до нього (п. 4 ст. 85 Конституції України). Ця функція пов'язується із зовнішніми функціями держави, оскільки в законі про бюджет держави містяться норми, що передбачають кредитування іноземними установами (наприклад, відповідно до ст. 4 Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» від 06.12.2012 р. затверджено перелік кредитів (позик), що залучаються державою до спеціального фонду Державного бюджету України у відповідному році від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних програм (проєктів) згідно з додатком № 9 до цього Закону, яким зазначеними вище кредиторами визначено Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк); стягнення митних платежів (для прикладу, відповідно до п.п. 2 та 3 ст. 4 Закону України «Про Державний бюджет України на 2012 рік» від. 22.12.2011 р. джерелами формування спеціального фонду Державного бюджету України на відповідний рік у частині доходів встановлено ввізне мито та акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) в частині нафтопродуктів і транспортних засобів; надання державних гарантій (зокрема, ч. 2 ст. 6 Закону України «Про Державний бюджет України на 2012 рік» від. 22.12.2011 р. встановлено, що у відповідному році державні гарантії можуть надаватися на підставі міжнародних договорів України за такими можливими напрямками: фінансування інвестиційних, інноваційних, інфраструктурних та інших проєктів розвитку, які мають стратегічне значення та реалізація яких сприятиме розвитку економіки України, в тому числі експортоорієнтованих проєктів); затвердження рішень про надання Україною позик і економічної допомоги іноземним державам та міжнародним організаціями (п. 14); затвердження рішень про одержання Україною від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій позик, не передбачених Державним бюджетом України.

З метою забезпечення реалізації зовнішніх функцій парламентом також здійснюється контрольна функція, зокрема через: контроль за виконанням Державного бюджету України (п. 4), з метою здій-

снення якого українським парламентом утворюється спеціальний постійно діючий контрольний орган – Рахункова палата – що підпорядкований і підзвітний Верховній Раді; згадані контрольні повноваження тісно пов'язані з повноваженнями щодо призначення на посади та звільнення з посад Голови та інших членів Рахункової палати (п. 16); прийняття рішення щодо звіту про виконання Державного бюджету України (п. 4); здійснення контролю за діяльністю Кабінету Міністрів України, в тому числі і у сфері зовнішньої політики (п. 13); заслуховування щорічних і позачергових послань Президента України про внутрішнє і зовнішнє становище України (п. 8); заслуховування щорічних доповідей Уповноваженого Верховної ради України з прав людини про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні (п. 17); здійснення контролю за використанням одержаних Україною від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій позик, не передбачених Державним бюджетом України (п. 14).

Надзвичайні функції Верховної Ради України реалізуються, зокрема, шляхом здійснення наступних повноважень: оголошення за поданням Президента України стану війни і укладення миру (п. 9 ст. 85 Конституції України); схвалення рішення Президента України про використання Збройних Сил України та інших військових формувань у разі збройної агресії проти України (п. 9); схвалення рішення про надання військової допомоги іншим державам, про направлення підрозділів Збройних Сил України до іншої держави чи про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України (п. 23); затвердження протягом двох днів з моменту звернення глави держави указів про введення воєнного чи над-

звичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях (п. 31).

З аналізу положень статей 85 та 92 Конституції України і ряду законів можемо зробити висновок, що деякі із зовнішніх функцій реалізуються парламентом через здійснення, перш за все, законодавчої функції. Разом з тим, в результаті виконання окремих повноважень у сфері зовнішніх зносин парламент забезпечує реалізацію не однієї, а декількох відповідних функцій. Зокрема, відповідно до ч. 1 і 2 ст. 92 Конституції України, виключно законами визначаються: засади зовнішніх зносин, зовнішньоекономічної діяльності, митної справи; засади регулювання демографічних та міграційних процесів; правовий режим воєнного і надзвичайного стану; правовий режим державного кордону; статус іноземців та осіб без громадянства; правовий режим воєнного і надзвичайного стану, державний бюджет.

Таким чином, Верховна Рада України є одним з ключових, визначальних органів в системі органів зовнішніх зносин нашої держави. Це єдиний орган з існуючих в державі, до повноважень якого віднесено не тільки визначення засад зовнішньої політики України, а й безпосередньо поряд з іншими органами зовнішніх зносин втілювати в життя зовнішньополітичний курс і контролювати зовнішньополітичну діяльність всього державного механізму. І хоча у порівнянні, наприклад, із Президентом України, Кабінетом Міністрів України чи Міністерством закордонних справ України Верховна Рада України лише частково є учасником міжнародно-правового спілкування, тим не менше її значущість у такому спілкуванні і впливовість на авторитет держави на міжнародній арені важко переоцінити.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Міжнародне право : навч. посібник / [за ред. М.В. Буроменського]. – К. : Юрінком Інтер, 2005. : навч. посібник / О.В. Совгіря, Н.Г. Шукліна. – К. :Юрінком Інтер, 2007.
2. Тимченко Л.Д. Міжнародне право : підручник / Л.Д. Тимченко, В.П. Кононенко. – К. : Знання, 2012.
3. Курс міжнародного права : в 7 т. Т. 4 : Отрасли міжнародного права. – М. : Наука, 1990.
4. Міжнародне право : Основні галузі : підручник / [за ред. В.Г. Буткевича]. – К. : Либідь, 2004.
5. Совгіря О.В. Конституційне право України
6. Международное публичное право : учебник / [под ред. К.А. Бекашева]. – М., 1998.
7. Снігур І.Й. Напрями реалізації установчої функції парламенту України щодо виборів [Електронний ресурс] / І.Й. Снігур // Часопис Академії адвокатури України. – № 18. – 2013. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/Chaau/2013-1/13siyusv.pdf>

8. Приходько Х.В. Представницька функція Верховної Ради – парламенту України : автореф. дис... канд.юрид.наук: 12.00.02 [Електронний ресурс] / Х.В. Приходько ; Інститут законодавства Верховної Ради України. – К., 2004.
9. Конституція України. Науково-практичний коментар / [редкол.: В.Я. Тацій (голова редкол.), О.В. Петришин (відп. секретар), Ю.Г. Барабаш та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2011. – 1128 с.
10. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 квіт. 2011 р.: (офіц. текст). – К. : ПАЛИВОДА А.В., 2011. – 56 с. – (Закони України).
11. Конституційне (державне) право зарубіжних країн : навч. посіб. / В.М. Бесчастний, О.В. Філонов, В.М. Субботін, С.М. Пашков ; за ред.: В.М. Бесчастного. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2008. – 467 с.
12. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1986. – № 17. – Ст. 343.
13. Закон України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» від 06.12.2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 08.02.2013. – № 5–6. – С. 198. – Ст. 60.
14. Додаток № 9 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» від 06.12.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5515-17#n107>
15. Закон України «Про Державний бюджет України на 2012 рік» від. 22.12.2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 31.08.2012. – № 34–35. – С. 1380. – Ст. 414.
16. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми діяльності Кабінету Міністрів України «Український прорив: для людей, а не політиків» № 14 від 16.01.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/14-2008-п>
17. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України» № 779 від 05.06.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/779-2002-п>
18. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 25.06.1997. – № 24. – Ст. 170.
19. Закон України «Про Рахункову палату» від 11.07.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 12.06.1998. – № 24. – Ст. 137.
20. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 23.07.1999. – № 29. – Ст. 238.
21. Закон України «Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим» від 10.02.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 27.07.1998. – № 29. – Ст. 191.
22. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 40. – Ст. 527.
23. Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України» // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 20. – Ст. 99.
24. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 14–15, № 16–17. – Ст. 133.
25. Закон України «Про всеукраїнський референдум» від 06.11.2012 р. // Голос України. – 28.11.2012. – № 226.

КОНСТИТУЦИОННО-ПРАВОВОЙ
СТАТУС ВЕРХОВНОГО СОВЕТА
УКРАИНЫ КАК ОРГАНА ВНЕШНИХ
СНОШЕНИЙ ГОСУДАРСТВА

Исаенко Анастасия Владимировна

Рудоквас Александр Степанович

Аннотация: В статье анализируются особенности конституционно-правового статуса Верховного Совета Украины как одного из ключевых органов в системе внешних сношений государства; исследуются полномочия и функции украинского парламента в сфере осуществления внешних связей.

Ключевые слова: внешние функции государства; полномочия парламента; функции парламента.

CONSTITUTIONAL LEGAL STATUS OF
THE VERHOVNA RADA (PARLIAMENT)
OF UKRAINE AS A BODY OF FOREIGN
RELATIONS OF THE STATE

Isaienko Anastasiia Volodymyrivna

Rudokvas Oleksandr Stepanovych

Summary: The article analyzes peculiarities of the constitutional legal status of the Verhovna Rada of Ukraine as one of the key bodies in the foreign relations of the state; the powers and functions of the Ukrainian Parliament in the sphere of realization of foreign relations are investigated.

Keywords: foreign functions of the State; powers of Parliament; functions of Parliament.